

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P
Félévre 6.— P
Negyedévre . 4.— P

Magyar kir. postata-
karékpénztári csekk-
számla száma 38.990.

A hirdetés díj mm-
ként 24 fillér és előre
fizetendő. — Szöveg
közt ennek duplájára.

FOGADÓ

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.

TELEFON: 1-188-98.

MAGYAR VENDÉGLŐS

Lapmegjelenés:
minden hónap 1-én
és 15-én.

A „KORCSMÁROS” MELLÉKLETTEL

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÜVETSÉGE
ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉIPAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Mit kell tudni a kötelező mestervizsgáról

Az új ipartörvénynovella az összes, képesítéshez kötött iparokban — kivéve az építőiparokat — a képesítés megszerzését, illetőleg igazolását mestervizsga tételéhez köti.

Az eddigi gyakorlattól való eltérés a kötelező mestervizsga bevezetésével csak annyi, hogy az önállósulás az új ipartörvénynovella életbeléptetése előtti feltételein kívül még a mestervizsga letétele is kötelező.

Mestervizsga letételére jelentkezhetik minden önálló iparos is, aki a mesteri címet meg akarja szerezni.

Aki mestervizsgát kíván tenni, a mestervizsgáló-bizottsághoz intézett, sajátkezűleg írt beadványban köteles kérni a mestervizsgálatra bocsátását és a beadványt annak a kereskedelmi és iparkamarának tartozik megküldeni, amelynek területén alakított mestervizsgáló-bizottság a vizsgálat megtartására illetékes. A beadványhoz csatolni kell a vizsgálatra bocsátás előfeltételeit igazoló okmányokat. A kérelem benyújtásával, illetőleg beküldésével egyidejűleg a jelölt a vizsgálat és a mesterlevél kiállítása díjáról tizenöt pengőt köteles a kereskedelmi és iparkamara pénztárába befizetni, illetve beküldeni. Ezenfelül a jelölt viselni tartozik a mesterlevél bélyegköltségét.

Ha a mestervizsgáló-bizottság a folyamodót nem találja mestervizsgálatra bocsáthatónak és erről a jelöltet értesíti, az értesítés átvételétől számított 15 nap alatt fellebbezésnek van helye az elsőfokú iparhatósághoz. Az elsőfokú iparhatóság határozata ellen fokozatos fellebbezést lehet tenni.

A mestervizsgálatot lehetőleg hétköznapon kell tartani. A vizsgázó a műhelyi felszerelés és munkaszerszámok használatra való átengedéért lehető-

leg nem terhelendő meg, ha ez nem lenne elérhető, úgy legfeljebb négy pengő megfizetésére lehet egy vizsgázót kötelezni.

A vizsgálat során feldolgozandó nyersanyagot a vizsgázó szolgáltatja, illetőleg annak az anyagnak a beszerzési költségei, melyek tíz pengőt csak a vizsgázó kérelmére haladhatnak meg, a vizsgázó terhelik. A vizsgálat során feldolgozott nyersanyag a vizsgázó tulajdona.

A mestervizsgálat három részből áll:

1. valamely szakbavágó munka rajzának (tervének) és költségvetésének önálló elkészítéséből;
2. a rajzban (tervben) feltüntetett munka nagyobb jártasságot és magasabb fokú szakmabeli készséget igénylő részének elvégzéséből (a mestermunka elkészítéséből);
3. a vizsgázó általános szakismeretének megállapításából.

A 3. rész keretében kell meggyőződést szerezni arról is, hogy kellőképpen ismeri-e a vizsgázó az ipartörvénynek és az illető szakmára kiterjedő más törvényeknek és rendeleteknek az ipar gyakorlására és a segédszemélyzetre vonatkozó határozmányait és rendelkezik-e feltétlenül szükséges közgazdasági alapismeretekkel. Ugyanek ki kell terjednie a vizsgálatnak a vonatkozó adóügyi és munkásbiztosítási rendelkezésekre, valamint annak megállapítására is, hogy a vizsgázó tudja-e az iparban szokásos üzleti iratokat, feljegyzéseket és könyveket kiállítani, illetve vezetni.

A mestervizsgálatot lehetőleg megkezdésének napján be kell fejezni. Ha az illetékes miniszter valamely szakmára nézve a mestervizsgálat sikeres letételéhez szükséges szakismeretet felőlelő könyvet adott ki, az a szakkönyv a vizsgálat alkalmával vezérfonal gyanánt szolgál.

A mestervizsgálat eredményét a bi-

zottság elnöke a vizsgálat befejezése után előszóval kihirdeti a vizsgázó előtt.

A vizsgálóbizottság határozata ellen fellebbezésnek vagy panasznak nincs helye.

A vizsgálat eredménytelensége esetében azt is meg kell állapítani és ki kell hirdetni, hogy a vizsgázó milyen tartamú szakbavágó gyakorlat után jelentkezhetik újból a vizsgálat letételére. Amennyiben a vizsgálatnak csak egy részét kell megismételni, úgy a visszavetés három hónapra, ha pedig az egész vizsgálat megismétlendő, úgy egy esztendőre terjed ki.

A sikerrel kiállott mestervizsgáról kiállított „Mesterlevél” az ipartörvénytel nem vehető át.

Ha sikertelen mestervizsga után a vizsgálat megismétlése is sikertelen maradna és egy harmadik ismétlés sem járna eredménnyel, úgy az egész mestervizsgálat ismétlésére, a mestervizsgálat letételére az illetékes minisztertől kell engedélyt kérni.

Közli: a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara.

A szálloda (hotel) penzió elnevezése

A múlt hó 22-én a „Budapesti Közöny”-ben megjelent kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteri rendelet a szálloda és penzió megjelölését újból szabályozta. Az erről szóló rendeletet itt közöljük:

Az 1884-XVII. te. 57. §-ának 3. és 4. pontjában, valamint 58. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. belügy-miniszterrel egyetértőleg a következők rendlem:

1. §. (1) Az 1922-XII. te. 14. §-ában 1. sorszám alatt említett fogadó (szálló, penzió) iparnak és az ipar gyakorlá-

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapított 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

Kölcsön

adunk alkalmakra széket, asztalt, üveg- és porcellánárut stb. fillérekért. **Használt billiárdok, sörkimérők, alapca-évészkezők, kertü bütörök, kuglizó felszerelések legolesóbban.** — Ujjonnan engedélyezett fém ürmértékek. —

FRIED Zsigmond és Fia

VI, KIRÁLY UCCA 44. TELEFON: 1-291-34.

sára szolgáló helyiségnek megjelölésére a szálloda (szálló, hotel, penzió) elnevezést csak akkor szabad használni, ha az ipar gyakorlására szolgáló helyiség, az épület jellegének, fekvésének, berendezésének, valamint a helyi viszonyoknak figyelembe vétele mellett, az idegenforgalom követelményeit kielégíti.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett ipar gyakorlására szolgáló helyiség az idegenforgalom követelményeinek nem felel meg, az iparnak, valamint az ipar gyakorlására szolgáló helyiségnek megjelölésére csak a „fogadó” elnevezést szabad használni.

(3) Ha kétely merül fel abban a kérdésben, hogy valamely iparüzem tulajdonosa használhatja-e a szálloda (szálló, hotel, penzió) elnevezést, akár az érdekeltek kérelmére, akár hivatalból az elsőfokú iparhatóság a rendőrhatalóságnak, valamint az illetékes kereskedelmi és iparkamarának és az Or-

szágos Magyar Idegenforgalmi Hivatalnak a meghallgatása után véghatározattal határoz.

2. §. (1) Az a fogadó (szálloda, penzió) tulajdonos, aki iparának vagy az ipar gyakorlására szolgáló helyiségnek megjelölésére a szálloda (hotel, szálló, penzió) elnevezést annak ellenére használja, hogy ennek az elnevezésnek használatától őt jogerős iparhatósági véghatározattal eltiltotta, kihágást követ el és az 1928. évi X. c. rendelkezései értelmében pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Az előbbi bekezdés alá eső kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás, ha azt oly egyén követte el, aki ily kihágás miatt jogerős ítélettel már meg volt büntetve és büntetésének kiállása óta két év még nem telt el.

(3) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak hatáskörébe tartozik.

(4) Az 1929. évi XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés szempontjából szakminiszternek a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztert kell tekinteni.

3. §. (1) Jelen rendelet 1937. évi január hó 1-én lép életbe.

(2) A jelen rendelet életbelépésével a 78.000-1923. K. M. számú rendelet 13. §-ának utolsó mondata hatályát veszti.

(A hatályát veszto mondat: Az olyan szállókat, amelyek túlnyomóan találkahely céljaira szolgálnak, megkülönböztetésül azoktól a szállóktól, amely az említett célra nem állnak rendelkezésre, kívül szembetűnő helyen „garni szálló” jelzéssel kell megjelölni.)

borokat szabad forgalomba hozni, amelyek kizárólag a megnevezett borvidék hegyiszlőiben termettek, kizárólag a megjelölt szőlőfajtákból szüreteltettek, illetőleg, amelyek a jelen rendelet 30. §-ában a tokajhegyaljai szamorodni, másolás, fordítás, aszú és essentia borokra megszabott minőségi kellekeknek mindenben megfelelnek.

Az a termelő, aki saját termésű borát, illetőleg az a termelői szövetséget, amely tagjainak saját termésű borát akár a termelés helyén, akár máshol létesített termelői kimerésben a jelen §-ban felsorolt elnevezések valamelyike alatt (borvidék és fajta megjelöléssel) kívánja forgalomba hozni, köteles a bor 100 literes vagy ennél nagyobb tételeben történő eladása alkalmával, a vevő ily irányú kifejezett kívánságára, a bor származásáról hatósági igazolással ellátott bizonyítványt adni (származási bizonyítványt), amelyben a mennyiség és évjárat pontos feltüntetése mellett igazolni kell, hogy az eladott bor a megnevezett borvidéken hegyiszlőben termelt és a megjelölt szőlőfajtából szüretelték. A tokajhegyaljai, szamorodni, másolás, fordítás, aszú és essentia boroknak ezt a minőségét is igazolni kell.

A származási bizonyítványnak a bor származására vonatkozó adatait a termőhelyre illetékes hegyközség elöljárósága, — ha pedig a termőhely nem tartozik hegyközségi kötelekbe, úgy az illetékes község elöljárósága záradék alakjában igazolja.

A származási bizonyítványt és igazolási záradékát a jelen rendelethez csatolt VII. számú minta szerint kell kiállítani.

A vevő köteles a származási bizonyítványt, a bor továbbadása esetén is, legalább 5 évig megőrizni.

Borkereskedők a származási bizonyítvánnyal ellátott boraiknak 100 literes vagy ennél nagyobb tételben történő viszonteladása esetében a vevők részére a jelen rendelethez csatolt VIII. számú minta szerint kiállított származási bizonyítványt kötelesek kiadni. Ezt a származási bizonyítványt az illetékes szőlészeti és borászati kerületi felügyelő, vagy az illetékes községi elöljáróság igazolási záradékával kell ellátni. Az igazolási záradékot csak abban az esetben szabad megadni, ha a borkereskedő az eladott borra vonatkozó és birtokában lévő származási bizonyítványt is bemutatja.

A borkereskedő birtokában maradó származási bizonyítványra az eljáró hatóság rávezeti az új származási bizonyítvánnyal továbbadott bor mennyiségét (lásd: a jelen rendelethez csatolt VII. és VIII. számú minta záradékát).

A jelen § rendelkezési alapján kiállított származási bizonyítványokat az érdekeltek a törvény 46. §-a alapján az ellenőrzéssel megbízott hatóságoknak, illetőleg hatósági közegeknek bármikor felmutatni kötelesek.

Az új bortörvény végrehajtási utasítása

18. §. A borok származási megjelölése.

Borvidékre utaló elnevezéssel, — az alföldi, felföldi és nyírségi borvidék kivételével — csak oly borokat szabad forgalomba hozni, amelyek az illető borvidék hegyiszlőjében termettek.

..Hegyzslő alatt nemcsak a hegyoldalokon, vagy lejtőkön, hanem a hegyekkel földrajzilag szorosan és közvetlenül összefüggő, magasabb fekvésű nem laza homoktalajú területeken fekvő szőlőket is érteni kell.

Aki bort (mustot) valamely borvidék, helység, bortermőhely, vagy szőlőfajta szerint való elnevezés alatt, vagy valamely termelő nevére, vagy pincéjére való hivatkozással tart raktáron, vagy hoz forgalomba, a hatóság felszólítására köteles annak származását eredeti számla, vagy fuvarokmány felmutatásával esetleg más alkalmas módon igazolni. Ilyen igazolás hiányában a borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye az irányadó.

19. §. A fokozottabb védelemben részesülő borfajták megállapítása.

A törvény 13. §-ának második bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján

azokat a fokozottabb védelemre érdemes nemesebb borfajtákat, amelyek származását a hatóság ellenőrzés során származási bizonyítvánnyal kell igazolni, az alábbiakban állapítom meg:

- Soproni veltelini,
- Móri ezerjő,
- Somlyói furmint,
- Badaacsonyi rizling,
- Badaacsonyi kéknyelű,
- Badaacsonyi furmint,
- Badaacsonyi muskotály,
- Badaacsonyi auvergnas gris,
- Balatonfüredi rizling,
- Szekszárdi kadarka,
- Pécsi kadarka,
- Villányi kadarka,
- Gyöngyösi (Visontai) kadarka,
- Egri kadarka,
- Egri bikavér,
- Tokajhegyaljai szamorodni,
- Tokajhegyaljai másolás,
- Tokajhegyaljai fordítás
- Tokajhegyaljai aszú (puttonyszám megjelölésével vagy anélkül) s végül
- Tokajhegyaljai essentia.

A fenti elnevezések alatt csak olyan

20. §. Állami ellenőrző jegyek alkalmazása.

Az állami ellenőrzőjegy annak tanúsítására szolgál, hogy a bor hatósági vizsgálat megállapítása szerint mind származás, mind minőség és jellegzetes tulajdonságok tekintetében megfelel annak az elnevezésnek, amelyet a palackon levő címke feltüntet.

Aki borát a törvény 13. §-ában említett „állami ellenőrző jegy” alkalmazásával, tehát államilag márkázva kívánja forgalomba hozni, köteles az állami ellenőrző jegy alkalmazására a földművelésügyi minisztertől a jelen rendelethez csatolt IX. számú minta szerint előzetes engedélyt kérni.

A vonatkozó kérvényhez mindenkor csatolni kell annak a címének egy példányát, vagy annak legalább pontos rajzát, melyet kérelmező a bor palackjaira alkalmazni kíván.

Az engedélyezés iránti kérelmet az illetékes szőlészeti és borászati kerületi felügyelő útján kell előterjeszteni.

21. §. A házasított borok (mustok) megjelölése.

A törvény 2. §-ának 15. pontjában és a 14. §-ában foglalt rendelkezések megegyezik különböző borok (mustok) házasítását (keverését), csupán az ekként előállított borok elnevezése tekintetében szabinok korlátokat.

Mintthogy az ugyanazon a borvidéken, helységben. vagy bortermőhelyen, vagy ugyanabból a szőlőfajtából szűrt borok (mustok) házasítása nem változtatja meg a bornak a származási helyhez és a szőlőfajtához fűződő jellegzetes tulajdonságait, az ekként házasított bort mind származási helyéről, mind a szőlőfajtról elnevezni szabad.

Azonos szőlőfajtából származó borokból házasított bort csupán a szőlőfajtról elnevezni akkor is szabad, ha származásuk helye különböző. Ha a különböző származási helyek egy borvidékhez tartoznak, a házasított bor a borvidék nevét is viselheti.

Különböző borvidékről, helységből, vagy bortermőhelyről származó, vagy különböző szőlőfajtákból szűrt borok (mustok) házasítása esetén, — amennyiben a törvény 14. §-ának harmadik bekezdésében foglalt rendelkezések a házasított bornak származás szerinti megjelölésére nem nyújtanak lehetőséget, — a házasított bort csupán általános megjelöléssel (fehérbor, vörösbőr, asztalibor, stb.) szabad forgalomba hozni.

22. §. Közvetlenül (direkt) termő amerikai szőlőből szűrt borok.

A közvetlenül (direkt) termő amerikai szőlőből szűrt borok (mustok) for-

galombahozatala meg van engedve. Az ilyen borok (mustok) azonban csak az illető közvetlenül termő szőlőfajta nevé alatt hozhatók forgalomba. (Pl. Delaware, Noah, Jacques stb.)

Ezen boroknak közvetlenül termő amerikai szőlőfajtából eredő származását címkekén, számlákon, kötleveken, levelezésben, stb. is mindenkor pontosan fel kell tüntetni.

A közvetlenül termő szőlőfajtákból szűrt bort (mustot) a hazai szőlőfajtákból szűrt boroktól (mustoktól) elkülönítve kell tárolni és tartályán (hordó, stb.) az illető közvetlenül termő szőlőfajtrára utaló megjelöléssel kell ellátni.

A közvetlenül termő amerikai szőlőből szűrt borokat borvidékre, helységre, vagy bortermőhelyre utaló, úgy-szintén általános megjelöléssel (pl. fehérbor, vörösbőr, asztalibor, stb.) tilos forgalomba hozni.

A közvetlenül termő szőlőfajtákból szűrt mustot (újbor) besűrített must, vagy szárított (fonnyasztott) szőlő, — az ily szőlőfajtákból szűrt bort pedig borpárlat hozzáadásával feljavítani tilos.

A közvetlenül termő szőlőfajtából származó besűrített mustot csak kifejezetten „közvetlenül termő mustból besűrített must”, — a közvetlenül termő borokból előállított borpárlatot pedig csak kifejezetten „közvetlenül termő borból előállított borpárlat” név alatt szabad forgalomba hozni.

Hazai szőlőfajtákból szűrt boroknak közvetlenül termő szőlőfajtákból szűrt borokkal való házasítása a törvény 14. § 1. pontja értelmében tilos.

A közvetlenül termő Otello szőlőfajtából szűrt boroknak hazai fajtájú szőlőből szűrt vörös- és siller borokkal való házasítása meg van engedve. Ily házasítás esetén azonban a házasítandó bor mennyiségének 10%-ánál több Otellobor nem keverhető hozzá a házasítandó borhoz. (Polytatjuk.)

Kell-e borralalót fizetni? *)

A városi embernek, ha ügyvédnek és végrehajtónak nem is szeret nagyon fizetni, ösztönös jogérzete úgy diktálja, hogy a kávéházi pincérnek, aki már 25 év óta engedelmes alanya egyéni szélsőségeinek, akin férjji, apai és főnöki hatalmát kénye-kedve szerint érvényesítheti, akitől elvárja, hogy minden ügyes-bajos dolga tekintetében teljesen tájékozódva legyen, de ezekiránt sohasem érdeklődjék, külön honoráriumot adjon. Erről még a 2787—1936. K. K. M. rendelet sem tudta leszoktatni, amely intézményesen bevezette a százalékos borralaló intézményét. Ez a rendelet már előre számított is ezen régi beidegződöttséggel, amikor diplomatikus szövegezésével csak külön díjazás „kérését” tiltja meg, de nem is tilthatta meg azt a jogát a vendégnek,

* A Pesti Naplóban jelent meg dr. Ehrenthal Aladár ezen érdekes cikke.

Használt és új vendéglői

asztalok, székek, sörapparat, billiárdasztalok, kertibútorok, kugli-felszerelés, alpakkaárnk nagyon olcsón kaphatók:

Braun Gyula, Budapest

BUDAPEST, VII, SIP UCCA 14.

Alapítva: 1895.

Használt vendéglői felszereléseket vidékekre is magas árban veszek.

hogy ha saját jószántából kedve van: borralalót is adhasson, amire egyébként nyilván ösztökélő hatással lesz az a sokhelyütt tapasztalható „várakozó álláspont”, amellyel a személyzet, a százalékos borralaló leszurkolása után, a vendéggel szemben viselkedik.

Az idézett rendeletnek, egyébként vitára alkalmas adó 1. §-a következőképpen szól: „A fogadóknak, szállodáknak, penzióknak, vendéglőkben és kávéházakban az alkalmazottak szolgáltatásainak a vendég (fogyasztó) által megállapított összeggel való díjazását, az úgynevezett borralalórendszer meg kell szüntetni és a százalékos rendszert kell bevezetni, amely abban áll, hogy az említett vállalatok tulajdonosai a vendégek (fogyasztók) kiszolgálásáért a számla végösszegének meghatározott százalékában kifejezett díjat számítsanak fel.”

Az senki előtt vitás nem lehet, hogy a régi rendszerben, amikor a borralaló mérvét maga a fogyasztó állapította meg, a borralaló szolgáltatásáért külön megállapodás hiányában követelni egyáltalán nem lehetett. Ha a vendég rendelkezett elegendő lelki — néha testi — erővel, hogy a személyzet ebbeli igényeinek sikeresen ellentájon, nem volt oly bíróság, amely ilyen elmaradt borralalót valakinek is megítélt volna.

Mintthogy azonban az említett rendelet kevésbé előrelátó, vagy talán éppen a dolog természeté miatt túlságosan diplomatikus, szövegezése a százalékos borralalórendszer meg nem állapítása esetén büntető szankciót is állapít meg, egyesek úgy vélik, hogy a százalékos díjazás követelése és megfizetése kötelező.

Megnyugtatóan megállapítani kívánom, hogy sem a százalékos díjazásnak a vendégtől való követelése, még kevésbé annak megfizetése nem kötelező.

Az említett rendelet helyes értelmezése ugyanis nem lehet más, mintthogy csak annak az állapotnak a megszüntetését kívánja, hogy az alkalmazottak szolgálataiért kizárólag csak a vendég szeszélyétől függő mértékben kapja meg a díjazását. Köztudomású, hogy az említett iparágakban az alkalmazottak mily kiuzsorázásnak voltak — törvényosan még ma is vannak — kitéve, amennyiben fizetést nem is kaptak, hanem csak a vendég könyörado-

Borpalota Rt.

Budapest, VI., Király u. 26.
Telefonszámok: 1-140-44 és 1-184-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

mány jellegű szolgáltatására voltak rászorulva. Az alkalmazott még csak hozzávetőleg sem tudta, hogy mit kap majd a munkájáért és így természetesen a szerződési szabadság csak illuzórikus lehetett, mert az alkalmazott a leglényegesebb körülményt: a várható fizetésének mérvét nem tudhatta. Semmi akadály nem lehet azonban, hogy a vállalat tulajdonosa akár a borrhálót, akár a százalékos felszámítást teljesen mellőzze, oly — egyébként nem kizárható — szerződéssel, hogy az alkalmazott fix javadalmazást élvez és szolgálati nem „a vendég által megállapított” összeggel díjaztatnak. A rendelet, felfogásom szerint, csak „az alkalmazott szolgáltatásának a vendég által megállapított” díjazásának helyébe vezeti be a százalékos rendszert és csak az ilyen állapotra nézve írja elő a százalékos borrhálót megállapításának kötelezettségét, de semmi akadály nem gördít az elé, hogy a vállalkozó rendszeres fizetéssel biztosítsa alkalmazottjának megélhetését.

Ha a vállalkozó ily módon alkalmazottjának munkáját megfizeti, semmi akadály nem lehet még a százalékos rendszer mellőzésének sem. A szerződési szabadság ezen elvét állapította meg nemrégben a budapesti központi járásbíróóság, mint munkaügyi bíróság 403.318—1936. sz. ítéletében is.

Hogy a százalékos borrhálót a fogyasztótól bírói úton is követelhető legyen, annak semmi alapja nem lehet, minthogy nincs oly jogszabály, mely erre a fogyasztót kötelezné. Vítán felül áll ez az elv akkor, ha a vállalkozó az említettek szerint maga fizeti alkalmazottait. Ott azonban, ahol a rendelet 4. §-a értelmében a kiszolgálásért felszámított díjat a vendég által is észlelhető helyen közlik, szó lehet arról, hogy a fogyasztó és a vállalkozó között hallgatóság megállapodás jött e tekintetben létre, amely tiltakozás hiányában hatályos.

A tanoncídó és a segédi szakbavágó gyakorlat rendezése az új ipartörvénynovellában

Az új ipartörvénynovella szabályozza a tanoncídó megállapítását. E szerint az új ipartörvénynovella 21. szakasza hatályon kívül helyezett az 1922. évi XII. tc. 89. szakaszát és megállapította, hogy a tanidó általában nem lehet 3 évnél rövidebb és 4 évnél hosszabb. A továbbiak során ugyanez a szakasz rendezte a magasabb iskolai képzet-

séggel rendelkezők tanidejét is. Az új ipartörvénynovella az említett szakasza szerint az illetékes miniszter az illető érdekképviselők meghallgatása után azokra az iparokra nézve, amelyeknek viszonyai ezt szükségessé teszik, a tanidó tartalmát külön is megszabhatja, ha pedig egyes iparokra természetüknek fogva az említett tanoncídókat nem bizonyulnának megfelelőeknek, kivételeket is megállapíthat.

Sem az iparügyi, sem a kereskedelemügyi miniszter eddig nem élt a törvényben biztosított felhatalmazással, hanem a 30.000—1936. Ip. M. sz. rendelet 48. szakasza fenntartotta az 1922. évi XII. tc. 89. szakasza alapján kiadott eddigi rendelkezéseket. Bár az 1922. évi XII. tc. 89. szakasza hatályon kívül helyeztetett, a 30.000—1936. Ip. M. sz. rendelet 48. szakasza érvényben lévőnek mondta ki a 89. szakasz végrehajtási utasítását, vagyis a 78.000—1923. K. M. sz. rendeletnek 156. szakaszát. Ez a 156. szakasz ugyanis a drogéria és fogművesiparra vonatkozólag állapított meg különleges rendelkezést; majd később a sokszorosító iparban alkalmazott tanoncokra jelent meg különleges intézkedés. Ezeket kívül továbbra is érvényben maradt a 78.000—1923. K. M. sz. rendelet 156. szakaszának ama rendelkezése, mely szerint a szerződő felek szabadon állapíthatják meg — a törvény rendelkezéseinek keretein belül — a tanoncídót. Tehát az új ipartörvénynovella 21. szakaszában szabályozott tanoncídó tekintetében — az ott lefektetett keretek között — a szerződő felek szabadon rendelkezhetnek; így pl. akinek csak 6 elemi végzettsége van, annak tanoncideje 3 és 4 év között mozoghat és a szerződő felek szabadon áll-

lapíthatják meg azt, hogy a 3, 3½, vagy a 4 évi tanoncídót választják-e. Ugyancsak szabad egyezkedés tárgya azoknál is a tanoncídó, akik magasabb iskolai képzettséggel rendelkeznek és a törvény keretében megállapított keretek között szabadon állapíthatják meg a tanoncídót. Hangsúlyozzuk, hogy fennáll továbbra is a 78.000—1923. sz. rendelet 156. szakaszának az a rendelkezése is, hogy az ipartestületek oly határozatokat, melyek a szerződő felek szabad megegyezését korlátozná, vagy befolyásolni kívánna, nem hozhatnak.

A segédek szakbavágó gyakorlatáról az új ipartörvénynovella így intézkedik:

Sok helyen nem áll tisztán a segédek szakbavágó gyakorlatának kérdése sem. Ebben a kérdésben az új ipartörvénynovella 5. szakasza akként intézkedik, hogy most már a segédi szakbavágó gyakorlat időtartamának meghosszabbítása négy éven túl nem terjedhet. Egyben az illetékes miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy a segédi szakbavágó gyakorlatot a törvényben megállapított keretek között felemlhesse, azonban az illetékes miniszterek egyike sem élt ezzel a felhatalmazással, még pedig azért, mert meg akarják várni, hogy a gyakorlatban a tanoncídó felemelése milyen hatást gyakorol. Eszerint tehát a segédi szakbavágó gyakorlatnak felemelésére csak később kerülhet a sor; megmarad a régi állapot, vagyis a könnyebben elsajátítható iparoknál segédi szakbavágó gyakorlat ezután is 2 esztendő, míg a nehezebben elsajátítható iparoknál egyelőre a segédi szakbavágó gyakorlat 2½ évben van megállapítva.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Korcsmárosok Szakosztályának helyisége: Budapest, VI, Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 1-188-98.

Hivatalos órák: hétkönnap délelőtt 9—4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg feltétlen csatolandó.

Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: dr. Stéger Béla ügyész, Budapest, IX, Ferenc körút 57. szám. Telefon: 1-379-88.

A Vasuti Vendéglősök Szakosztálya tagjai figyelmébe.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága 55.843—1936. F. szám alatt a következő értesítést küldte az Országos Szövetség elnökségének:

Folyó évi szeptember hó 17-én 62. sz. alatt kelt beadványára értesítjük, hogy a pályaudvari vendéglők részére az ételek és italok eladási árának megállapítása a területileg illetékes üzletve-

zetőség által a vendéglő bérlőknek előzetes meghallgatásával történik.

Értesítjük tovább, hogy az árjegyzékek összeállításánál az üzletvezetőség is az összes számbajöhető körülményeket figyelembe veszi és a vendéglősök

ÉRZÉKENY, FAJÓS LÁBAKRA

készíték orvosok által elismert, új-találmányú prima varrott **gyógycipőket, lúdtalp, fagyás, izzadás, tyúkszem, bőrkeményedések** ellen, garancia mellett a legújabb fazonban és színből 30.— pengőtől. precíz lúdtalpbetétet készítenek és raktáron tartok.

NYÁRY JÁNOS gyógycipész,
BUDAPEST, VI, SZONDY U. 25. TEL: 1-211-23.
Címet kérem megőrizni.
Kérjen ismertőt. — Ingyen lábátvillgítás.

Kreibich-iroda

az ország legnagyobb és legelőkelőbb szálloda, vendéglői főpincérek és személyzet ELHELYEZO irodája. Az ország legrégibb ilyen üzlete.

Cím: BUDAPEST, Molnár u. 12.
Telefon: 1-854-66

ezirányú kérelmeit mindenkor tárgyilagosan bírálja el.

Eppen ezért a pályaúdvári vendéglőbélőik részéről az árjegyzékek megállapítása miatt panaszok nem igen vannak. Csupán a Délvasúti Fürdőforgalmi és Kereskedelmi R. T. kérte, hogy a bérletében lévő Székesfehérvár, Siófok és Nagykanizsa állomásokon lévő pályaudvari vendéglők részére, a budapesti üzletvezetőség által megállapított egységárakat — egyes vendéglői cikkekénél — emeljék fel.

Tekintettel azonban arra, hogy az előbb említett pályaudvari vendéglők részére megállapított árjegyzék egységárai a győri pályavendéglő egységáiraival azonosan állapították meg, a kérelem teljesítését nem láttuk indokoltnak.

Végül megnyugtatóan közöljük, hogy az üzletvezetéseket ez alkalommal is figyelmeztettük, hogy az árjegyzékek módosításától — indokolt esetben — a jövőben sem zárkozzanak el.

Budapest, 1936 szeptember hó 25-én. A forgalmi főosztály vezetője: Bánhegyi s. k. miniszteri osztálytanácsos, igazgatóhelyettes.

A fenti értesítés alapján felhívjuk a pályaudvari vendéglősöket, hogy ha az árjegyzékek módosítását indokoltnak tartják, úgy ilyirányú kérelmet az illetékes üzletvezetéshez, a fentebb közölt átiratra való hivatkozással, sürgősen kérjék. Megemlítjük még külön, hogy ha az úgynevezett menünek az ára esetleg oly alacsony árban lett volna valahol megállapítva, amely árban még kisebb adagolásnál sem lehetne ráfizetés nélkül kiszolgálni, úgy a menü ár felemelése miatt kérelemmel forduljanak az üzletvezetéshez. Közöljük továbbá még, hogy a győri pályaudvari vendéglő árjegyzéke is némi módosításban részesült, ennél fogva a DEVART vendéglő bérlői erre való hivatkozással kérhetik az árjegyzék megfelelő módosítását.

Újabb csatlakozás az Országos Szövetséghez.

A Kiskunfélegyházi Vendéglős Szakosztály, valamint a Szentesi Vendéglősök Szakosztály legutóbb tartott ülésen elhatározta, hogy csatlakozik az Országos Szövetséghez. Tatzl Antal, Szövetségünk társelnöke buzgólkodása folytán az ország délkeleti részén a vendéglős- és koreszmárosiparosok közt szervezkedési mozgalom indult.

Pályaudvari vendéglősök figyelmébe.

Felkérjük azokat a pályaudvari vendéglősöket, kik még nem tagjai a „Vasúti Vendéglősök Szakosztály”-nak, akik eddig a tavasszal megküldött csatlakozó felhívásnak nem tettek eleget, szíveskedjenek a belépési nyilatkozatot sürgősen az Országos Szövetség címére beküldeni.

Egyúttal felkérjük még azokat a pályaudvari vendéglősöket, akik csatlakozásukat már bejelentették, de a ese-

kély tagsági díjat még nem küldték meg, szíveskedjenek a tagsági díjat mielőbb a küldött postabefizető lapon befizetni.

Kérelem.

Az év vége felé a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Koreszmárosok Országos Szövetsége elnöksége a Szövetséghez tartozó ipartársulatokat, szakosztályokat, szakcsoportokat, valamint egyéni tagjait arra kéri, szíveskedjenek az esedékes tagdíj átalanlyokat és tagsági díjakat sürgősen beküldeni.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Az év utolsó hónapjában —

decemberben — arra kérjük hátrálékos előfizetőinket, szíveskedjenek az elmaradt előfizetési díjat a kiadóhivatalnak, vagy a postatakarékpénztári folyószámlánkra sürgősen beküldeni. A hátrálékos előfizetőinkkel való levelezést el szeretnők kerülni, mert a sok portókiadás mellett ez sok írás-munkát is okoz nekünk.

Lopják a vendéglőkben és koreszmákban a poharakat és evőeszközöket.

Nemrégben már megírtuk, hogy a vendéglőkben az üvegeket és evőeszközöket a legraffináltabb módon lopkodják. Rábái Gyula várpalotai vendéglős most a következőket közli velünk: A napokban az Alföldön jártam bort vásárolni s feltűnt, hogy koreszmákban minden pohárban erősen láthatóan valami maró és lemoshatatlan sávval rá van írva: „X. Y-től loptam”. Kérdésemre a kartársak mondták, hogy mióta ezen „szép felirattal” ékeskednek a poharak, azóta megszűnt a lopás.

Miután nem tudják ezen maró folyadék leírását, amit parafinnal bélelt edényben tartanak, nagyon kérem szerkesztő urat, hogy szerezze meg ennek receptjét és közölje azt b. lapjában, hogy a többi kartársak is hasznát vehessék annak. Úgy tudom, a gyógyszerárakban az egész folyadék néhány fillérbe kerül csak.

A kartárs úr kívánságára közöljük, hogy a szóbanforgó maró sav neve: Fluor-sav, H² F² és a gyógyszerárakban kapható. Az üveget, amelyre írni akarunk, meleg parafinnal bevonjuk s arra egy kötőtűvel vagy kemény vágóttollal a kívánt szöveget ráírjuk.

Itt említjük meg, hogy egy vidéki kartárs észrevette, hogy üvegekészlete rohamosan apadt, így vasárnaponként külön személyzetet tartott avval a feladattal, hogy figyeljék a pohártolvajokat és akadályozzák meg a lopásokat, ennek ellenére pár hónap alatt 70 pengő ára üveg- és pohárféléket loptak el. Mivel a marósavval való feljegyzés nem kerül sokba és bárki azt olvashtóan ráírhatja az üvegfélékre, meg kell próbálni. Figyelmeztetjük azonban azo-

kat a kartársakat, akik a marósavval írnak, nagyon ügyeljenek arra, hogy ruhájukat vagy kezüket a sav ne érje, mert a ruhát keresztül marja, a kezét pedig felmarja, ami elég fájdalmas.

Az adózási haszonkulcs túl magas megállapítása ellen.

A pénzügyi hatóságok az adókövetésnél az egyes szakmák haszonkulcsait régebben megállapította. Ezek a haszonkulcsok azonban a változott viszonyok következtében ma már nem felelnek meg a tényleges viszonyoknak, mert olyan időben készültek, amikor kedvező gazdasági konjunktúra volt, nagyobb volt a forgalom és az árak is magasabbak voltak, a haszonkulcs az akkori állapotoknak megfelelően magasabb volt. Időközben azonban szomorú változások történtek. A vásárlóközönség felvevőképessége ijesztő módon csökkent és ezenfelül az üzletek nagymérvű szaporodása idézte elő azt, hogy minden üzlet forgalma kivétel nélkül erősen visszaesett, a kiélesedett verseny pedig az árak letörésére vezetett, úgy hogy az átlagos haszonkulcs ma a forgalomnak nagyon kiesi százalékát teszi ki.

A viszonyok kedvezőtlené válása arra indította a kereskedelmi és ipari érdekképviseleteket, hogy a pénzügyminisztertől kérjék, miszerint az érdekképviseletek bevonásával állapítsa meg az adófelszámolási bizottságok részére körtenzenként, évenként és szakmánként az átlagos nettó haszonkulcsot, ami által elérhető lesz az igazságos adóztatás és nem fordulhat elő, hogy túladóztatás következtében az adóalanyok tönkremennek.

Kívánatos volna, hogy ha a vidéki alakulatok vezetői az Országos Szövetséghez közölnék, hogy milyen haszonkulccsal állapították meg a bor, sör és pálinka után a tiszta keresetet az adókövetésnél.

Németországban nem lesz több „szakács” és „főpincér”.

A német szakácsok szövetsége értesítette a vendégipart, hogy tagjai ezenkívül új megszólítást vezetnek be és pedig az eddigi szakácsok a „konyhamesteri”, a főpincérek pedig a „tálalómasteri” titulust kapják. — Ez bizony vékony reform!

Igazgatósági ülés.

A Vendéglősök és Koreszmárosok Temetkezési Egyesület igazgatósága december 11-én d. u. Bertha Gyula vendéglőjében (VII. Erzsébet körút 12. sz.) tartja évről ülést.

Az egyfázisú forgalmiadó a vendégiparban.

Arról értesítettek, hogy egyes likőr- és pálinkagyárosok és kereskedők ügynökei úgy a fővárosban, mint a környéken rábeszéltek az italmérőket, vendéglősöket és koreszmárosokat, hogy most szerezzenek be nagyobb mennyiségű pálinkafélét, mert újévtől kezdve

bevezetik majd a pálinkára is az egyfázisos forgalmiadót, miáltal a pálinkaféléknél áremelkedés fog bekövetkezni.

Illetékes helyen érdeklőtünk, hogy mennyiben felel meg az ügynökök ezen állítása s ott azt a felvilágítást nyertük, hogy januárban semmiféle változás nem lesz a forgalmiadónál, tehát a pálinkaféléknél sem. Tervebe van véve, hogy az egész vonalon, tehát ott is, ahol a fázisos forgalmiadó még nincs bevezetve, rövidesen bevezetik majd az egyfázisos forgalmiadót, így a vendéglős- és koresmárosiparban is, érvenézve előkészületek is folynak, de ez a munka még nagyon kezdetleges stádiumban van.

De mindezekről eltekintve, nem tudjuk, mi előnye volna egyeseknek abból, hogy fázisadomentesen szerzi be az árut. Már gyakorlatból tudjuk, hogy abban az esetben, ha a fogyasztásiadó, vagy szivar stb. ára emelkedik, úgy az árukészletet be kell jelenteni. Ugyanaz lesz a helyzet majdan a pálinkaféléknél is.

A jövő évre kivett forgalmiadó-átalányról szóló értesítéseket most készítik ki. A legtöbbnél a folyó évre jögrősen megállapított atalányösszeget rótták ki, de vannak olyanok is, akiknél az atalányt emelték. A kartársak legtöbbje megfellebbezte az atalányösszeget, mert a mostani a jövő évi bor kimérési ára jóval alacsonyabb lesz, mint a folyó évben volt, ennélfogva a kimérésre kerülő megállapított bormennyiség után a bevétel összege kisebb lesz, tehát a bor után ennek megfelelően az atalányösszegnek is kisebbnek kell lenni.

Az utolsó esztendő folyamán — írja az egyik könyvomat — különböző pénzügyminiszterek jelentették be az adókódex elkészítését. Különösen a forgalmiadó-kódex volna sürgős, mivel számos kérdés tisztázásra vár és ezt az adókódex megjelenésétől remélik.

A forgalmiadó-kódex megjelenését követné az illeték-kódex és az egyenesadó-kódex. Eddig a pénzügyminisztérium szakreferensei csak a forgalmiadó-kódexen dolgoztak, ezt a munkát azonban nemrég megszakították, mivel a minisztérium előbb ki akarja adni a papírfázisra és az italfázisra vonatkozó forgalmiadórendeleteket. Ezeknek életbeléptetése után jönnek az adókódexek.

Házasság.

Dr. Pintér Ferenc pü. fogalmazó és Zajovics Olga okl. tanító nő Kiskőrösön házasságot kötöttek.

Grenda-féle borszűrők a legtökéletesebbek.

Ne hallgasson hangzatos reklámokra és ne vegyen senkitől kézi borszűrőt, míg tőlem díjtalan prospektust nem kért. Kristálytisza szűrés! Arany oklevéllel kitüntette! Rendkívül olcsó árak! Cím: Grenda A., Eger.

Budapest Közigazgatási Szervezete és Alkalmazottai 1686-tól 1872-ig

cím alatt dr. Flaxmayer József tanácsjegyző egy igen érdekes monográfiát adott ki. Ebből a könyvből közöljük a furesaságszámba menő leírást:

Minden polgárnak borkimérői joga volt.

Minden budai és pesti polgárnak borkimérői joga volt. A borkimérő jogukat Buda polgárai 1873-ig megtartották. Bort behozni a városba a tanács engedelmével tilos volt. A halászás, halfogás, madarászás joga a városé volt. A várost illeték a malom joga, a várostól kellett kocsmat, vendéglőt, sütőházat, illetőleg az erre vonatkozó jogot bérelni. A város joga volt a piacok felállítására s városi jog volt a serfőzés is. Idegen sört csak bizonyos díj felfizetése mellett engedték be a városba, ezeket a díjakat a kórház fenntartására fordították. A városi tanácsnak kötelessége volt felügyelni arra, hogy — mint a szabadságlevél 1840-es fordítása mondja — „száraz és folyó tápszereknél nyilvános törvényeszerű üres súlymérték tartassék, azok hamisága vagy fortélyja megbüntetessék, a nyilvános piacokon és vásárokon erőszakosságok meggátoltassanak, a jövevény kereskedőknek és más embereknek a helyköri védelem kiszolgáltatassék“.

A szabadságlevél alapján szervezték meg Budának és Pestnek élelmiszerellátását.

Egy forint a pálinkamérésből...

Pálinkamérésért összesen egy forint jövedelme volt a szabadságharc utáni Pestnek. Ugyanennek az évnek költségvetésében a kiadási tételek között egy év alatt a város 12 forint 53 krajcárt fizetett ki. Vajjon kiknek vették ezt a kenyeret?

Hogy ezeket a számokat jobban megértsük, tudni kell, hogy Budának és Pestnek az 1714–16-os években összesen körülbelül 11–12.000 lakosa volt.

Igen érdekes adatok és idézetek foglalata Flaxmayer József könyve, amely nemcsak a történés, hanem a közönség számára is érdekes, élvezetes és tanulságos olvasmány.

ÜZLETI HIREK

Budapest. A IV. Ferenciek tere 7. szám alatti Károly és Taussig kartársak tulajdonát képező „Kárpáthia“ étterem, mely üzlet előzőleg hosszú időn át zárva volt, örvendetes fejlődésnek indult és az odaszokott közönség ismét látogatja. A vidéki kartársak is előszeretettel keresik fel a két fiatal kiváló szakember üzletét.

Vác. Kisbenedek János saját házában csinosan berendezett polgári vendéglőt nyitott. — Szalay J. Gyula a Gáspárik uca 18. szám alatti vendéglőt átalakította és újonnan berendezve megnyitotta.

Az ipartestületeknek a kihágási eljárás során keletkező összes beadványai illetékmentesek

Az ipartestületek köréből sűrűn érkeztek panaszok az Ipartestületek Országos Központjához, hogy az iparügyi minisztérium iktatóhivatala megfélemezze az ipartestületeknek iparkihágási ügyekben benyújtott fellebbezéseit.

A panaszok alapján az IPOK előterjesztéssel élt a m. kir. iparügyi miniszter úrhoz, rámutatván arra, hogy az ipartestületek az 1884. évi XVII. tc., az 1922. évi XII. tc., az 1932. VIII. tc. és az 1936. évi VII. tc. rendelkezései folytán kisegítő iparhatóságok s ebből működésük hatósági jellegűnek tekintendő. Az ipartestületek a fent idézett törvények által rájuk ruházott feladatok elvégzése közben szoros kapcsolatot tartanak fenn a hatóságokkal. A kari tisztesség megóvást, az ipargyakorlás ellenőrzése, a tanonc- és segédbejelentések és lajstromok vezetése stb., stb. mind olyan feladatok, amelyek az ipartestületek hatósági működését igazolják.

A fentiekre való tekintettel a pénzügyminiszter úrnak 59.909—1888., valamint a földművelésügyi és iparügyi miniszter úrnak 53.532—1888. számú elvi jelentőségű állásfoglalása kimondják, hogy az ipartestületek előterjesztései illetékmentesek. Az illeték lerovásáról intézkedő 1920. évi XXIV. tc. értelmében a hatóságokhoz intézett ipartestületi beadványok — amennyiben azok közérdekből íródtak és nem magán-személyi előnyét jelentik — mentesek az illeték lerovási kötelezettség alól. Ezt a gyakorlatot igazolta a szombathelyi pénzügyigazgatóságnak ez évben hozott 3682/III—1936. számú határozata is, amelyben kimondta, hogy hasonló esetben eszközölt hivatalos leletetés tévedésen alapszik.

Az iparügyi miniszter úr 2747/eln.—1936. szám alatt leiratot intézett most a Központhoz, amelyben hivatkozással az előterjesztett panaszra, közölte, hogy utasította a minisztérium iktató hivatalát, miszerint az 1884. évi XVII. c. 6. fejezetében említett kihágási eljárásra vonatkozó összes jegyzőkönyvek, beadványok, nemkülönbön határozatok és fellebbezési beadványok bélyegmentesek és így azokat a jövőben a minisztérium iktatóhivatala ne leletesse meg.

Sopronban,

a Kaszinó épületben kiadó 1937 május 1-re nagy helyiségekkel ill. termekkel rendelkező vendéglő.

Bővebbet a Soproni Takarékpénztárnál.

SOLTVADEKERTI kadarka és fehér BOROkat közvetít termelőktől Schizler András borügynök, Soltvadkert, Br. Orczy u. 40.

Az Esztergomi
Takarékpénztár
Részvénytársaság
bérbeadja
az esztergomi

**Szent István Artézi
Strandfürdőtelepével**

kapcsos atos

Fürdő-Szállodát

Bérleti ajánlatot kér
azonnali,
vagy 1937 ápr.1-én
leendő átvételre.

**Milyen adókat köteles fizetni
az iparos?**

A mai szövvényes adózási rendszer mellett, amikor az adózó iparos maga sincsen tisztában azzal, hogy egy és ugyanazon kereset alapján miért fizet különböző címeken adót, nem tartjuk hiábavalónak, ha ismertetjük olvasóink előtt, hogy miként kell a pénzügyi hátságok által eszközölt adókievetéseket ellenőrizni és az egyes tételek kirovását kiszámítani.

Köztudomású, hogy az iparosokat leginkább érintő általános kereseti adónak különféle „sallangjai” vannak, amelyek kiszámítását — amiről csak a részünkre kiképezített adóívből szerezhetünk tudomást — ellenőriznünk kell, mert az adóhivatalok a tömegesen végzett munka során esetleg tévedhetnek.

A következőkben két példa alapján közöljük az adók kiszámításának módját, jelezve, hogy az egyik példában egy 1000 pengős évi általános kereseti alapot veszünk, aminek a feltételezése mellett nem kell jövedelemadót fizetni, a másik példában egy 2000 pengős általános keresetiadó alapot, amely esetben jövedelemadót is le kell róni. Itt megjegyezzük, hogy jövedelemadót és az annak alapján kivetett egyéb adókat és pótlékokat azok kötelesek fizetni, akiknek általános keresetiadó alapja az évi 1000 pengőt meghaladja.

Általános keresetiadó	50.—	100.—
Betegpótlási pótlóadó (az általános ker. adó 16%-a)	8.—	16.—
Útadó (az ált. ker. adó 1.5 százaléka)	—75	1.50
Ker. és iparkamarai illeték (4 százaléka)	2.—	4.—
Inségadó (az ált. ker. adó 40 százaléka)	20.—	40.—
Jövedelemadó (Skála szerint 3 tagu családot véve alapul)	—	28.—
Jövedelemadó pótlék (a jöv. adó 60 százaléka)	—	16.80

Inségadó (a jövedelemadó után 20 százalék — 5.60
Rokkantellátási adó (a kereseti- és jöv. adó együttes összege után táblázat szerint 2.— 7.—
240 pengőn felül minden esetben 10%.

Megjegyezzük, hogy a jövedelemadó előírásánál kétféle skálát alkalmazunk, mégpedig az egyszerű és felemelt tételeket. Egyszerű tételt az olyan adózók terhére állapítunk meg, akiknek családtagjaik száma meghaladja a hármat, míg a felemelt tételt azok terhére róják ki, akiknél az eltartottak száma a hármat nem éri el.

A rokkantellátási adót, ha jövedelemadó is kivételre kerül, a kereseti- és jövedelemadó együttes összege alapján, ugyancsak táblázat szerint vetik ki.

A vendéglős- és korcsmárosiparos fizet még italmérisi illetéket, fogyasztási- és forgalmiadót stb. stb.

Újví üdvözlések.

Felkérjük azokat a kartársakat, akik a január 1-i lapunkban újví üdvözléteket kívánunk közölni, a szokásos díj bekielődésével december 26-ig értesítsék arról szerkesztőségünket.

Az első fejtés.

A késői fejtés ártalmas a borra. Legkorábban fejtjük a rothadt termés borát, aztán a gyenge és lágy borokat; később fejtjük az egészséges és erős borokat s legkésőbb az aszú- és csemegeborokat.

Túlsgósan korán sem szabad fejteni, mert meg kell várunk, amíg az erjedés bevégeződik. Ha az élesztőt az erjedés bevégezése előtt elvonjuk a bortól, akkor a borban lebeveg visszamaradt élesztőnek újra el kell szaporodni, hogy az erjedést be tudja végezni. Ez pedig a bor fejlődésében kését jelent. Ha a borunk nagyon savanyú s számítunk az almasavbontó baktériumok működésére, akkor szintén nem sietünk a fejtéssel. Fejteni tehát általában akkor szoktunk, amikor az erjedés bevégeződött s amikor a bornak az élesztőre többé nincs szüksége. A bor ilyenkor nagyjából megtisztult s ekkor elérkezik a fejtés ideje.

A fejtés idejének alkalmazkodni kell a bor minőségéhez és állapotához s azt lehet mondani, hogy minden hordó borra nézve külön-külön kell a fejtés idejét megállapítani. A bor erjedését és tisztulását tehát állandóan figyelni kell, különösen azoknál a boroknál, amelyekkel korán kell fejteni.

A fejtés idejének megállapítására több támpont szolgál. Hogy egy bor erjed-e még, arról úgy győződhetünk meg, hogy fehér üvegben többször jól összerázzuk, hogy a szénsav elszálljon (levetgő is lehet rajta átvezetni) s aztán melegebb helyre tesszük. Ha a bor felülről lefelé tisztulni kezd, akkor

A Kristály-vizet

forgalombahozza a Szent Lukács
Gyógyfürdő Kristálykút vállalata
Telefon: 15-60-90.

az erjedés bevégeződött. Ha ellenben a bor állás után nem tisztul s újabb összerázáskor annyi szénsav fejlődik, hogy az ujjunkkal befogott üvegben nyomást okoz, akkor a bor még erjed. Végezhetünk minőleges cukorpróbat is Fehling-oldattal. Ha a bor legfeljebb 0.2—0.3% cukrot tartalmaz, kiejednek tekinthető. Édes borokra ez a módszer nem alkalmazható. A kóstolás csak a szénsavtől megszabadított borral végezhető, mert a széndioxid befolyásolja a bor ízét s a cukrot elfedi.

**Tanár házitanítást
vállal**

kitünő eredménnyel latinból és a többi középiskolai tantárgyakból budapesti tanulóknál.
Díjazás természetben vagy pedig pénzben.
Dr. H. S., közelebbi címe a kiadóhivatalban megtudható.

Ahová többé nem adnak italmérisi engedélyt.

A székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság a pénzügyminisztérium rendelete alapján 132.187—1935. V. főszám alatt közölte, hogy a IX. Erkel u. 13-a, ugyancsak a pénzügyigazgatóság 129.382—3. V. fő. 1936. szám alatt kiadott rendeletével a VI. Hungária felsőkörút 100. számú házban levő helyiségeket vendéglői és korcsmai italméris szemontjából tiltott helynek minősítette, ahová italmérisi engedély nem adható, sem át nem írható és ily irányú kérelmeket a pénzügyigazgatóság tárgyalás nélkül végérvényesen el fogja utasítani.

Fellner Béla t. u. v.

első belvárosi szálloda, vendéglői és kávéházi személyzetekel közvetítő iroda
Budapest, IV., Molnár ucca 3.
Telefon: 1-814-01.

**Vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban
szükséges plakátok**

Az új bortörvény kivonatának kifüggesztése nem kötelező!

drbja fill.

Ötynelví százalék-plakát nagy ..	—30
Ötynelví százalék-plakát kiesi ..	—12
A korcsmai hitel eltörlesztésről szóló plakát ..	—60
Dohányozni tilos! ..	—40
A sütemények fogdosása ..	—30
Fiatalkoruk szesztilalmáról (1927. évi XXXIII. tc.) szóló plakát ..	—40
Énekés, lármázás tilos ..	—25
Padlóra köpni tilos ..	—25
Káromkodni tilos ..	—40
Kutyákat behozni tilos ..	—40
Vidékre db-ként 10 fill. portóval több.	

Megrendelhető kiadóhivatalunkban
Budapest, VI, Csengery ucca 51. I. e. 7.

A „Fogadó-Magyar
Vendéglős”
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcsmaiparérde-
keit képviselő
szaklap

Savanyú borok javítása.

Az idei nyárutó és koraőszi időjárása az ország számos borvidékén nem kedvezett a szőlő érésének s így a szüret sok helyen az átlagnál alacsonyabb cukortartalmú s egyben a kívánatosnál magasabb savtartalmú mustokat adott. Az idei borok savtartalmát tehát az átlagosnál gyakrabban kell mesterségesen csökkenteni. A bor savtartalma, mely kisebb mennyiségben jelenlévő egyéb szerves savak mellett, főként borköszavból és almasavból alakul ki, minden mesterséges beavatkozás nélkül is csökken a bor fejlődése folyamán. A borköszav egy része, a borban jelenlévő káliummal, savanyú borköszavas káliumot, borkövet képez, s a hordó falára, fenekére telepedve kiválik. A másik savat, az almasavat, a biológiai savasodásnak nevezett folyamat apasztja, melynek folyamán az almasav egy része, a főerjedés befejezése után, az élesztők és baktériumok savemésztő tevékenységének esik áldozatul. Egyes borvidékeken és szerencsésebb eljárásokban ez a két természetes folyamat nem is szorult kiegészítésre, az idén azonban sokan szorulnak majd reá arra a mesterséges eljárásra, melyet bortörvényünk a bor természetes savtartalmának csökkentésére egyedül engedélyez s mely, helyesen végrehajtva, a bor összetételében semminemű káros elváltozást nem okoz. Ez az eljárás a tiszta szénsavas méz (calcium carbonicum precipitatum) alkalmazása, mely só kalcium ionja, a borban levő szabad borköszavval s a borkő egy részével oldhatatlan borköszavas kalciumot (borköszavas meszet) alkot, s mint ilyen, fehér színű csapadék alakjában kiválik s a hordó fenekére ülepszik le.

A savtalanítás végrehajtásánál főként két szempontot kell szem előtt tartanunk. Az egyik az, hogy a savsökkentést megfelelő minőségű, tiszta, szagtalan anyaggal hajtsuk végre, a másik az, hogy semmi esetre se használjunk többet belőle, mint amennyit borunk természete megkíván. Bármelyik szempontot hanyagoljuk is el, többet ártunk a borunk ízének, mint amennyit használhattunk volna. A tiszta, precipitált meszet bármilyen jogszabási cikket árusító cégnél beszerezhetjük. Ne használjunk tehát helyette tisztátalan márványport vagy krétát, melyek idegen anyagokat vihetnek a borba, sem kálium karbonátot vagy káliumhidrokarbonátot, melyek megteszik ugyan ugyanazt a szolgálatot, amit a precipitált méz, de kellemetlen lúgos ízt hagynak maguk után. A precipitált szénsavas meszet, ha egyszerre többet vásároltunk belőle, tartsuk jól

záro porüvegben s ne helyezük erősen szagos anyagok mellé. Ennek a szénsavas méznek minden 67 grammja egy ezrelék savat von ki egy hektoliter borból. A borok leghelyesebb savaránya borvidékekenként, bortípusonként, fajtanként s a fogyasztó ízlelése szerint változik, vörösborkokban általában 5–6 ezrelék, fehérborkokban 6–8 ezrelék körül ingadozik, borköszavban kifejezve. Legtöbb esetben elegendő, ha a bor természetes savfokát 1–2 ezreléssel csökkentjük; 3 ezreléken túl nem tanácsos csökkenteni. A csökkentés mértékét, illetőleg a precipitált méz szükséges mennyiségét, egyszerű savtalanítási próba útján határozzuk meg. A próba részére kivesszünk a savtalanítandó borból pl. ötször egy literes mintát. Az első egy literbe beleadunk egy fél ezrelék savtompításnak megfelelő mennyiségű precipitált meszet, azaz 0,33 grammot, a másodikba egy ezreléknek megfelelőt, azaz 0,67 grammot, a harmadikba 100 grammot, a negyedikbe 133 grammot, az ötödikbe 167 grammot, s valamennyi mintát alaposan összekekszük, majd néhány napig a pincében állni hagyjuk. Pár nap elmúltával sorban megizeljük a savtalanított mintákat s megnézzük, melyeknek az íze a legmegfelelőbb, legharmonikusabb s ennek alapján hajtjuk a savtalanítást a bor egész mennyiségén végre olyképen, hogy a legjobbnak talált 1 literes mintához elhasznált grammok számát a savtalanításra szoruló bor liter-számával megszorozzuk. A pontos méréseket, ha arra a háznál nem áll megfelelő mérleg rendelkezésünkre, a győgszertárban végeztetjük el. Nagyon kell ügyelni arra, hogy ne savtalanítsunk túlságosan. Ha túlerős a savtalanítás, a kalcium ionok, borköszavát már nem találva, az almasavval, majd egyéb savakkal (borostyánkősav, tejsav) alkotnak vegyületet. Mind az almasav, mind a borostyánkősav és tejsavas méz oldódik a borban, tehát benne marad s a bor kellemetlen, kesernyész, lúgos ízű lesz.

Mikor a szénsavas meszet a borba beadagoljuk, a borköszavas méz keletkezése mellett széndioxid (szénsav) szabadul fel. Miután a reakció meglehetősen heves, sohasem szabad teljesen telt hordóban savtalanítani s a lemerített precipitált meszet nem egyszerre, hanem apránként és folytonos keverés közben kell a borhoz hozzáadni, nehogy a gyors szénsavfejlődés okozta pezsgés a bor kibazsátsá, kifutását idézze elő.

Osztrovszkyé, dr. E. Németh Ágnes.

Borpiac.

Az elmúlt héten némi javulást lehet

megállapítani. Tömegtermő helyeken is fizettek újborért Malligand-fokonként 1.1 fillért. Gyöngyös környékén 1.5 fillér körül alakult ki a kommersz bor ára. Kerekgyházán Malligand-fokonként 0.8–0.8½ fillér áron adnak el. Kecelen a 8–9 fokos borok 0.8, a magasabb szeszfokú borok 1–1.1 fillér fokonkénti árbán keltek. Soltvadkerten vendéglősök 12 fokos kaddarkát 18 fillérért vettek. Bácsalmáson újborban a forgalom megélénkült, történtek már eladások 1.4 fillér fokonkénti áron is, sőt magasabb fokú borokért 1.7–1.8 fillért is adtak fokonként. Bácsalmáson az idei termés 160–180 ezer hl.

A „Borászati Lapok” írja: Meg kell itt emlékeznünk arról az egészségtelen versenyről, ami a bpesti piac közvetlen fogyasztói árainál jelentkezik és ami feltétlenül káros visszahatással lehet az egészséges árki alakulásra. Olyan árakról hallunk egyes cégek részéről, amelyek már a tisztességtelen versenybe ütköznek. Ha ezen a téren valamilyen változás nem lesz, úgy ezzel a kérdéssel a legkomolyabban foglalkozni kell, mert megsemmisíthet, hogy szinte erőszakolt árletöréssel tegyék lehetetlenné azt, hogy a gazda legalább termésének egy részéért megfelelő árat kapjon.

A Pilishegyvidéki Vendéglősök és Korcsmárosok Szakosztálya

december 9-én, délután 3 órakor Buda-kalászon a Herczog-fele vendéglőben ülést tart.

A pincében használatlanul tartott, hitelesítéssel el nem látott mérőeszközök nem tekinthetők közforgalomban levőeknek.

Egy kereskedő ellen a mértékhitelítő hivatal följelentésére eljárás indult meg, mert pincéjében megfelelő hitelesítéssel el nem látott mértéket és mérőeszközöket tartott.

Az elsőfokú eljárás során a kereskedő fölmentett, azonban a mértékhitelítő hivatal és a tisztai ügyész felbevezésére az alispán a fölmentő ítéletet megváltoztatta, a kereskedőt 10 pengőre ítélte és a mérlegnek és súlyoknak elkobzását rendelte el.

A Kihágási Tanács 1494–1936. kih. szám alatt hozott ítéletében a kereskedőt fölmentette és a lefoglalt mérleg, valamint súlyok visszaadását rendelte el azért, mert a büntető eljárás során kihallgatott tanúk igazolták, hogy a terhelt a lefoglalt súlyokat évek óta pincéjében tartott. Minthogy ezek szerint a terhelt a hitelesítetlen súlyokat közforgalomban nem használta, az elene emelt vád alól fölmenteni kellett.